

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1   Begripsomschrijving

Dit artikel bevat de verschillende begripsomschrijvingen. Een aantal omschrijvingen verdient enige extra aandacht.

Onder c. de IOAW/IOAZ

Gekozen is voor een definitie die gelijktijdig naar beide wetten verwijst nu een groot deel van de bepalingen in beide wetten identiek is qua nummering en inhoud en aldus voorkomen wordt dat steeds specifiek naar elke afzonderlijke wet verwezen moet worden.

Onder e. uitkeringsnorm

De WWB werkt met verlagingen op de netto bijstand. Om een identiek systeem in de IOAW en IOAZ te creëren is het wenselijk om een begrip te introduceren dat verwijst naar een netto norm.

Onder f. maatregel

In afwijking van de WWB wordt ook het blijvend of tijdelijk (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering binnen deze verordening als maatregel aangemerkt. Dit houdt verband met de extra mogelijkheden binnen de IOAW en IOAZ op dit vlak.

Onder g. inkomen

Qua inkomensbegrip wordt aangesloten bij het inkomensbegrip binnen de IOAW en IOAZ. Dit wijkt af van het binnen de WWB gehanteerde inkomensbegrip.

Onder h. belanghebbende

Daar de in artikel 20 lid 2 IOAW opgenomen bevoegdheden tot het opleggen van een maatregel, blijkens dat artikel, enkel gelden voor de persoon die is aangewezen op arbeid in dienstbetrekking, is ook het begrip belanghebbende in die zin ingeperkt.

Artikel 2   Het opleggen van een maatregel

Dit artikel bundelt het bepaalde in artikel 20 lid 1 IOAZ en artikel 20 lid 2 IOAW. Daarbij wordt opgemerkt dat de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 13 lid 1 IOAW/IOAZ nu is uitgezonderd als maatregelwaardige gedraging. Bij schending van de inlichtingenplicht voorziet de Fraudewet nu in een verplichting tot het opleggen van een bestuurlijke boete.

Artikel 3 Berekeningsgrondslag

Zoals reeds aangegeven wordt de maatregel toegepast op de netto norm.

Artikel 4 Hoogte en duur van de maatregel

Dit artikel bepaalt de algemene duur van een maatregel op 1 kalendermaand. Door de duur van de maatregel in de algemene bepalingen op te nemen, wordt voorkomen dat overal waar een maatregel wordt genoemd steeds weer moet worden aangegeven dat deze voor 1 maand wordt opgelegd.

Artikel 5 Recidive

Bij recidive kan de duur of de hoogte van de maatregel verdubbeld worden. De keus tussen een verdubbeling van de standaardtermijn of een verdubbeling van de hoogte gedurende de standaardtermijn kan ondermeer afhangen van de persoonlijke (financiële) omstandigheden van de belanghebbende. Zo zal bij een gezin met kinderen, anders dan bij bijvoorbeeld een thuiswonende jongere, de "straf" eerder gezocht worden in de duur van de verlaging dan in de verdubbeling van de hoogte. In artikel 8 lid 5 is verduidelijkt dat het geven van een waarschuwing of het afzien van een maatregel op grond van dringende redenen niet meetelt voor de recidive.

Artikel 6 Het besluit tot opleggen van een maatregel

Onder meer op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft dit artikel aan dat de

beschikking tot het opleggen van een maatregel tenminste dient te bevatten:

- de reden van de maatregel
- de periode waarover de maatregel plaatsvindt
- het percentage en het bedrag waarmee de uitkeringsnorm wordt verlaagd of geweigerd
- als afgeweken wordt van de standaard maatregel wordt dit gemotiveerd in het besluit.

Artikel 7 Horen van belanghebbende

Lid 1

Op grond van afdeling 4.1.2. van de Awb is in een aantal gevallen het horen van de belanghebbende verplicht bij het voorbereiden van beschikkingen. Deze hoorplicht geldt echter niet bij de voorbereiding van beschikkingen die betrekking hebben op een financiële aanspraak (artikel 4:12 Awb, behalve bij subsidies). Niettemin wordt uit

oogpunt van een zorgvuldige voorbereiding in dit artikel het horen van de belanghebbende voordat een verlaging wordt opgelegd in beginsel voorgeschreven.

Lid 2

Lid 2 bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht. De onderdelen a. en b. staan ook genoemd in artikel 4:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 8   Waarschuwing of afzien van het opleggen van een maatregel

Lid 1

Als er sprake is van bijvoorbeeld een niet tijdige registratie bij het UWV Werkbedrijf of het verlengen daarvan of van een andere gedraging (niet zijnde het verzaken van de inlichtingenplicht) die niet geleid heeft tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand, kan in plaats van een maatregel ook een waarschuwing worden opgelegd. Deze waarschuwing wordt schriftelijk gegeven.

Als eerder binnen 24 maanden een (schriftelijke) waarschuwing is gegeven, volstaat een waarschuwing niet meer. Een schriftelijke waarschuwing is evenwel geen maatregel. Dat wil zeggen dat bij herhaling van de gedraging in principe een maatregel wordt opgelegd zonder toepassing van de recidivemaatregel.

Lid 2

Als er geen verwijt gemaakt kan worden, blijft de maatregel achterwege. In dat geval is het ook niet nodig om een beschikking te sturen omdat er geen sprake is van een verwijtbare gedraging. Een andere reden om af te zien van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit is het nodig dat de maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden is geregeld dat het dagelijks bestuur geen maatregel oplegt voor gedragingen die langer dan 12 maanden geleden hebben plaatsgevonden.

Lid 3 en 4

Als het dagelijks bestuur van oordeel is dat sprake is van dringende redenen, kan worden afgezien van het opleggen van een maatregel. In dat geval meldt het dagelijks bestuur dit schriftelijk aan de belanghebbende.

Lid 5

Verduidelijkt is dat het geven van een waarschuwing of het afzien van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen niet meetelt voor recidive.

Artikel 9   Ingangsdatum en tijdvak

Lid 1 en 2

Het verlagen van de uitkering kan in beginsel op twee manieren:

1. met terugwerkende kracht door middel van een herziening van de uitkering
2. door middel van verlaging van het uitkeringsgedrag in de eerstvolgende maanden

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode.

Het dagelijks bestuur hoeft in dat geval niet over te gaan tot herziening van de uitkering en het teveel betaalde bedrag aan uitkering terug te vorderen.

Om die reden is in dit artikel vastgelegd dat de maatregel wordt opgelegd in de maand volgende op het bekendmaken van de maatregel. Dit is anders als de uitkering nog niet betaald is. In dat geval wordt de uitkering verlaagd in de nog te betalen maand. In dat geval moet de uitkering wel worden herzien en teruggevorderd. De verlaging wordt toegepast op de norm in de maand waarin de verlaging plaatsvindt.

Artikel 10   Samenloop van gedragingen

Soms doen zich gelijktijdig meerdere verwijtbare gedragingen voor. In dat geval geldt *in beginsel* een cumulatie van maatregelen. Hier kan ten gunste van belanghebbende van worden afgeweken indien bijvoorbeeld de mate van verwijtbaarheid dat met zich meebrengt.

Artikel 11   Indeling in categorieën

Ten opzichte van de WWB-maatregelenverordening zijn in deze bepaling geen gedragingen opgenomen die verband houden met het niet aanvaarden dan wel het door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid. Dit houdt verband met het feit dat juist bij deze gedragingen de IOAW en IOAZ de mogelijkheid biedt tot tijdelijke of blijvende (gedeeltelijke) weigering van de uitkering. De sanctie bij deze vorm van gedragingen is daarom in een apart hoofdstuk opgenomen.

Artikel 12   De hoogte en duur van de maatregel

Lid 2

In lid 2 is uitwerking gegeven aan de binnen de IOAW geboden mogelijkheid om ook bij het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid de uitkering (gedeeltelijk) te weigeren. Hier is ervoor gekozen om op de uitkering dan blijvend een maatregel te leggen ter hoogte van het door eigen toedoen niet verkregen netto inkomen uit deze arbeid. Alsdan kan de belanghebbende in wezen per direct aankloppen voor een aanvulling in het kader van de WWB.

Binnen het kader van de WWB zal dan moeten worden beoordeeld of belanghebbende recht heeft op WWB (in afwijking van de IOAW en IOAZ kent de WWB een beperkte vermogensvrijlating en een ruimer inkomensbegrip) en in hoeverre het maatregelwaardige gedrag ook binnen de WWB tot een verlaging zou hebben geleid.

Artikel 13 en 14 Door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid / Niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

In deze bepalingen zijn de mogelijkheden die de IOAW en IOAZ biedt om de uitkering (tijdelijk en/of blijvend geheel of gedeeltelijk) te weigeren volledig uitgewerkt.

Dringende redenen in de zin van artikel 678 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek zijn ontslagredenen zoals misleiding van de werkgever enz.

Artikel 15 Zeer ernstige misdragingen

Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- a. verbaal geweld (schelden);
- b. discriminatie;
- c. intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- d. zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- e. mensgericht fysiek geweld;
- f. combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad. In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen *instrumenteel* geweld en *frustratiegeweld*. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering).

Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het dagelijks bestuur legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Artikel 16 Inwerkingtreding

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 17 Citeertitel

Deze bepaling spreekt voor zich.